

Yliopistosta lähtee onnellinen mies

Ilkka Virtanen on onnellinen mies. Takana on 40 vuoden yliopistoura ja edessä eläkepäivät, joihin näyttää sisältyvän sopivasti työtä ja vapaa-aikaa. Työ korkeakoulujen arviointineuvostossa jatkuu; rannassa on vene ja laivurikurssi takana.

VAASA
Sirpa Sainio
sirpa.sainio@pohjalainen.fi

Professori **Ilkka Virtasella** on yksi Vaasan yliopiston hienoimmista työhuoneista; kulmahuone *Tervahovin* kolmannessa kerroksessa ja merinäköala.

Elokuun ensimmäisenä päivänä se jää häneltä seuraajalle.

— Pitkät jäähyväiset, Ilkka Virtanen nauraa ja sanoo keräävänsä dekkareita.

Raymond Chandler on suosikki.

Historialliset kartat, Turku 1837 ja Vaasa 1839 työhuoneen seinällä kertovat, mistä mies on lähtöisin ja mihin hän on asettunut.

Hieman haalistuneessa valokuvassa salskea Ilkka Virtanen astelee arkkitehti Simo Paavilaisen rinnalla. Tarkastetaan Vaasan yliopiston rakennuspaikkaa.

Pullorivi säveltäjien nimikkojuomia paljasta musiikinharastuksen. Kulttuurimatkaileu, teatteri, ooppera ja konserttisiikkivät veivät hänet kymmeneksi vuodeksi Vaasan kaupunginorkesterin kannatusyhdistyksen *Bravón* puheenjohtajaksi.

Kiinnostus sotahistoriaan näkyy mm. kuvasta, jossa englantilaiset tulittavat Palosaarta Krimin sodan aikana.

— Vaasan sotaveteraanimuseon hyväksi haluan tehdä työtä.

Tavallinenkin pääsi professoriksi
Ilkka Virtanen, 64, sanoo olevansa onnellinen mies.

— Synnyin ennen suuria ikäluokkia. Ei tarvinnut olla nobelisti, vaan tavallisetkin ihmiset saivat professorinvirkoja.

Hän kasvoi sotaorpona — isä kaatui ennen pojan syntymää. Äiti antoi hyvän kotikasvatuksen ja Suomen valtio maksoi pietä eläkettä 16-vuotiaaksi.

— En ymmärrä vaatimuksia, että sotaorvot vielä tarvitsivat valtiolta jotain korvauksia.

Ilkka Virtasesta tuli matemaatikko. Tulevaisuudentutkija Pentti Malaska ohjasi hänet talousmatematiikan ja mallintamisen maailmaan.

Vaasan yliopistossa Virtanen on tehnyt yhteistyötä erityisesti laskentatoimen kanssa. Hän ylitti tiederajat, ennen kuin monitieteellisyydestä puhuttiinkaan.

— Olen ohjannut ainakin sata gradua, vaikka opettaminen Vaasassa oli vähäisempää.

Yliopiston hallinto vei ajan. Kolme vuotta vararehtorina, seitsemän vuotta rehtorina ja miltei kymmenen vuotta dekaanina: yhteensä 22 vuotta yliopiston hallituksessa.

Raha lievitti tuskaa

Vaasan kaupparakennusmuuttaminen Vaasan korkeakouluksi oli kivulias ratkaisu.

Virtanen valittiin rehtoriksi kauppatieteilijöiden miehenä. Hänen edeltäjänsä Mauri Palomäki tunnettiin yliopistomiehenä.

— Minä petin porukan ja tein korkeakoulusta yliopiston, Virtanen myhäilee.

Virtanen aloittaessa rehtorina voimaan tuli myös korkeakoulujen kehittämislaki, joka tiesi vuosittain 15 prosenttia lisää rahaa.

— Viisi vuotta oli hienoa aikaa. Raha lievitti kaupparakennusmuutoksen tuskaa.

Raastuvankadulta ruvettiin hakeutumaan Palosaarelle 1988. Ensimmäiset laitokset muuttivat vanhan puuvillatehtaan tiloihin, *Fabriikkiin*.

Laki Vaasan yliopistosta hyväksyttiin 1990 ja nimi muuttui seuraavan vuoden alusta.

Ilkka Virtanen ihmettelee vieläkin, miten suuri vaikutus yliopistolla oli moneen asiaan.

— Päivä kirkastui, kun keskus vastasi: Vaasan yliopisto.

Kesä meni pilalle

Kesä 1992 meni Ilkka Virtaselta pilalle.

Suunnitelmat yliopiston ra-

Ei talosta lähdetä kuin torpasta, sanoo professori Ilkka Virtanen. Hän haluaa kunnioittaa akateemisia perinteitä ja pitää jäähyväisluennon Kukan päivänä tasan 25 vuotta virkaanastujaisesityksensä jälkeen.

kentämisestä Palosaarelle olivat edenneet hienosti. Voittaneen *Setterbergin kampa*-ehdotuksen pohjalta töiden oli määrä alkaa 1992.

Juhannuksen alla rakennushalutuksesta soitettiin ja kerrottiin, että valtiovarainministeriön mieltä olivat käyneet ja vetäneet Vaasan yliopiston rakentamismäärä-

rahat yli.

— Jos teillä on vaikutuskanavia, niin käytäkää niitä nyt, neuvottiin.

Maaherra Tom Westergård, kaupunginjohtaja Juhani Turunen, ministeri Ole Norrback ja pääministeri Esko Ahokin saatiin hätiin ja seitsemän miljoonaa talousar-

viioon.

Alun perin rahaa oli esitetty 17 miljoonaa.

— Lapiro iski maahan joulunalusviikolla 1992.

Yliopiston paikkaakin yritettiin muuttaa

Määrärahasselkkausta oli edeltä-

nyt keskustelu yliopiston paikasta. ABB:n toimitusjohtaja Matti Ilmari oli esittänyt yliopiston siirtämistä yhtiön maalle Mustikka-

maalle.

Monet siitä innostuivatkin. Ilkka Virtasen mukaan Vaasan yliopiston rakentaminen olisi siirtynyt vuosikausiksi, jos paik-

kaa olisi ruvettu muuttamaan tai jos rakentamismäärärahaa ei olisi saatu pidetyksi budjetissa.

Ole Norrbackia Virtanen kiittää myös siitä, että hän järjesti Technobothnia-laboratorion rahoituksen, 60 miljoonaa markkaa, ohi kaikkien suunnitelmien.

— Omalla ministerillä oli mer-

FAKTA

Vaasan yliopiston talousmatematiikan professori Ilkka Virtanen pitää jäähyväisluentoonsa maanantaina 12. toukokuuta kello 14 Tervahovin Wolff-auditoriossa.

Luennon otsikko on Paljonko on kaksi plus kaksi? Kokemuksia ja näkemyksiä matematiikan opetuksesta kuudelta vuosikymmeneltä.

Professori Virtanen on syntynyt 4. tammikuuta 1944 Paimiossa. Hän väitteli tohtoriksi Turun yliopistossa 1977 pääaineena sovellettu matematiikka. Vaasan yliopiston talousmatematiikan professorina Virtanen on toiminut vuodesta 1981.

Vaasan yliopiston vararehtorina Virtanen toimi 1984 — 1987 ja rehtorina 1987 — 1994. Hän toiminut myös lukuisissa tieteellisissä asiantuntijatehtävissä sekä tiede- ja koulutuspoliittisissa asiantuntijatehtävissä niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Yliopiston tervehdyksen tilaisuudessa esittää rehtori Matti Jakobsson, tilaisuuden avauslaulu dekaani Matti Linna. Musiikista vastaa pianotehtäjä Gösta Nyman, joka soitti myös Virtasen virkaanastujaisilaisuudessa tasan 25 vuotta sitten.

Vaasan yliopisto pysyy

Virtanen luottaa siihen, että Vaasan yliopisto säilyy. Sille ei hänen mielestään ole luontevia yhteistyökumppaneita. Lähin olisi Tampereen yliopisto, mutta matkaa olisi 250 kilometriä. Lisäksi opetuslait olisivat samat.

— Kumman opetuksesta karsittaisiin? Virtanen kysyy.

Kaksikielinen Vaasan yliopisto on jäänyt haaveeksi — ainakin toistaiseksi.

Vaasan yliopiston, Åbo Akademin ja Hankenin Vaasan yksiköiden yhdistymisen tiellä on Virtanen mukaan kielen lisäksi ennen kaikkea se, Turku ja Helsinki eivät halua luopua yksikielisyydestään.

Virtanen on lämmin yliopiston ja ammattikorkeakoulun yhteistyön kannattaja. Varsinkin tekniikan alalla yhteistyö on luontevaa. Yliopisto ja lentokenttä ovat kaupungin menestyksellisiä, sanotaan. Vaasassa on molemmat, joten Ilkka Virtanen luottaa Vaasan kaupungin tulevaisuuteen.

— Viiden vuoden kulussa on kuitenkin saatava aikaan sadan tuhannen asukkaan kaupunki.

Kumpula-Natri: Käräjäoikeusuudistuksesta voi nousta kielilain vuoksi ennakkotapaus

Käräjäoikeusuudistus Pohjanmaalla nousee ennakkotapaukseksi, mikäli siinä noudatetaan maakuntarajoja ja samalla myös kielilakia. Seuraavana voi olla vuorossa joku muu valtion- tai aluehallintoa koskeva uudistus, joka tuo hallintokieleksi ruotsin.

VAASA
Kari Kaakinen
kari.kaakinen@pohjalainen.fi

— Tämä on selvä ennakkotapaus. Myös muissa maakuntapohjaisissa ratkaisussa voi hallintokieleksi tulla ruotsi maakunnan väestöpohjan kielisuhteiden mukaisesti, huomauttaa kansanedustaja, Pohjanmaan maakuntavaltuuston puheenjohtaja **Miäpetra Kumpula-Natri** (sd).

Hän toteaa olevansa hämmästyntynyt siitä, millä rytinällä Pohjanmaan liiton maakuntajohtaja **Olav Jern** ajaa maakuntapohjaisista käräjäoikeusuudistusta.

— Hän puolustaa toki virkan- sa puolesta maakunnan rajoja ja saa siihen selkänöjää maakuntahallitukselta. Myös maakuntaval-

tuustossa RKP:lla on enemmistö. Tässä asiassa pitäisi kuitenkin edetä maltillisesti. Kovaan kielikäyttöön ei kenelläkään ole varaa. Pitää muistaa, että jatkossakin pitää toimia kahden kieliryhmän kanssa, varoittaa Kumpula-Natri.

— Olen varma siitä, että päinvastaisessa tilanteessa suomenkielisillä ei olisi pokkaa tai edes halua esiintyä tässä asiassa samalla tavalla kuin esimerkiksi Jern on nyt tehnyt.

Kielilaki hämmentää

Hän odottaa nyt toisenlaista ratkaisua, jossa ei tarvitse ”höpöttää” kielilasta.

— Käräjäoikeusuudistusta pitää lähestyä ensisijaisesti toiminnan ja toimivuuden kannalta.

Pohjanmaan maakuntavaltuuston puheenjohtajan Miäpetra Kumpula-Natrin mielestä toimivaa kaksikielisyyttä ei kannata uhrata.

Esimerkkiä voisi ottaa vaikkapa Vaasan kaupungista, joka palvelee mallikelpoisesti kumpaakin

kieliryhmää. Sitä voi esitellä kelle tahansa ja missä päin maailmaa tahansa.

Kumpula-Natrin mielestä maakuntapohjainen ratkaisu on sinänsä hyväksyttävissä, mutta

kielilaki tuo siihen teennäisen ratkaisun makua.

— Minusta sitä ei voida toteuttaa. Ruotsinkielinen hallintokielinen hankaloittaisi oikeuspalveluja. Meille annettujen tietojen mukaan rekrytointivaikkeitä on jo nyt. Kielilain vaikutuksia kannattaa vielä miettiä, sillä Vaasan käräjäoikeudessa 80 prosenttia oikeustapauksista käsitellään suomeksi, vaikka muualla maakunnassa enemmistö on ruotsinkielisiä.

Uutta mallia odotetaan

Kumpula-Natrilla on vahva käsitys siitä, että käräjäoikeusuudistuksesta tullaan lopulta esittämään toisenlaista mallia.

— Siitä on keskusteltu täällä kollegojen ja myös joidenkin ministerien kanssa. Etenkin nyt, kun tietoa on saatu lisää ensimmäisen lausuntokierroksen jälkeiseen tilanteeseen verrattuna. Alkuvaiheessa kielijakauma ei tullut esille, kun käräjäoikeusuudistusta esiteltiin. Nyt myös käräjäoikeuden kanta asiaan on vahvistunut entisestään. Sielläkin odotetaan, että käräjäoikeusuudistukseen esitetään lopulta toisenlaista toimivampaa mallia.

Mustasaarelaiset kuulivat, ettei koolla ole merkitystä

Kaupunkien koolla ei ole merkitystä, kun valtiovalta harkitsee väliportaanhallinnon keskuspaikkoja tai hajasijoittaa toimintoja maakuntiin.

lurakenneudistuksen puitteissa tehty.

— Yhteistyö ei ole edennyt toivottu. Vaasalla ja Mustasaarella oli pari vuotta sitten yhteistyösunnitelmiin laatiminen alullaan. Eteenpäin ei päästy, koska asia ei kiinnostanut muita Vaasan seudun kuntia.

Yhteisselvitykseen nyt valmiutta

Lutherin mukaan tilanne on nyt toinen. Selvityksen tekemiseen on nyt valmiutta, mitä varmaankin on edesauttanut seutukunnan yhteistyöstään saama kehno arvostus.

Vaasan kaupunki on yksin laatinut laajan ja monipuolisen selvityksen seudun tulevaisuuden edellytyksistä. Luther antaa tunnustusta: siihen on koottu paljon tilastoja ja perustietoa.

— Siinä on kuitenkin esillä vain Vaasan näkemyksiä. Tarvitaan seudun yhteinen tulevaisuus selvitys, jossa tulevat esiin muiden kuntien tarpeet ja näkemykset.

— Tällöin seudun kaikkien kuntien päättäjillä olisi yhdenvertaisuuden pohjalta samat perustiedot ja faktat.

Yhteisen tulevaisuus selvityksen laatimiseen alueen päättäjät voivat ottaa kantaa Vaasassa tämän kuun lopussa. Silloin kokoontuu seudun yhteistyöneuvottelukunta.

Vähänkyrön ja Vaasan liitos vaatii yhteisen rajan

Mustasaaren kunnan päättäjät kysyivät myös Kiviniemen suhtautumista aloitteeseen, jossa esitetään Vähänkyrön liittämistä Vaasaan.

— Ministeri vastasi, että valtiovalta on edelleen sitä mieltä, että liitoskunnilla pitää olla yhteinen maaraja eikä muuta kuntaa niiden välissä.

— Kiviniemen mukaan Vähänkyrön kannattaisi miettiä liitosta jonkin muun kunnan kuin Vaasan kanssa, Luther kertoo.

Ministeri Kiviniemen puheella käyneeseen seurueeseen kuuluivat Lutherin lisäksi Mustasaaren kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Monica Sirén-Aura** ja kunnanjohtaja **Rurik Ahlberg**.

Muutamme!
Loppuunmyynti

TÄLLÄ VIIKOLLA MYYMME POIS KAIKKI hyllystöt, vitriinit ja ruokailuryhmät

Alensimme lisää tuotteita!

Vaasan ylivoimaisesti laajin valikoima kesäkalusteita!

Bonusta Lähdesmäeltä! 10%
Uudella Lähdesmäkikortilla saat aina Bonusta

Lisäksi Lähdesmäkikortilla 12 kk MAKSUAIKAA ILMAN KORKO!
Maksat vain tilinavauksun 28 € sekä käsittelymaksun 3,20 €/kk. Todellinen vuosikorko 1000€ ostokalle 13%.

Lähdesmäki oy
Kokkolankallontie 14, Kivihaka VAASA puh. (06) 318 8000
Av. ma & pe 10-19, ti-to 10-18, la 10-15